

Plan

Plan för studie- och yrkesvägledning i Askersunds kommuns förskolor, grundskolor och anpassade grundskola

Beslutad av: Barn- och utbildningsnämnden

Datum och paragraf: 2025-05-21, § 57

Dokumentansvarig: Utvecklingsledare

Revisionsdatum:

Dnr: 25BOU85

Innehåll

Inledning	3
Studie- och yrkesvägledning i vid och snäv bemärkelse	4
Hej Framtidsval	4
Mål för vägledningen	5
10-stegsmodellen – SYV hela skolans ansvar!	6
Bilaga 1	7
Planerade aktiviteter under läsår	7

Inledning

Ett av skolans mål enligt skollagen (2010:800) är att lägga grunden för elevers lärande inför ett kommande yrkesliv och att få en egen försörjning. Denna plan ska visa på målsättning och ansvarsfördelning inom studie- och yrkesvägledningen i Askersunds kommuns förskolor och skolor.

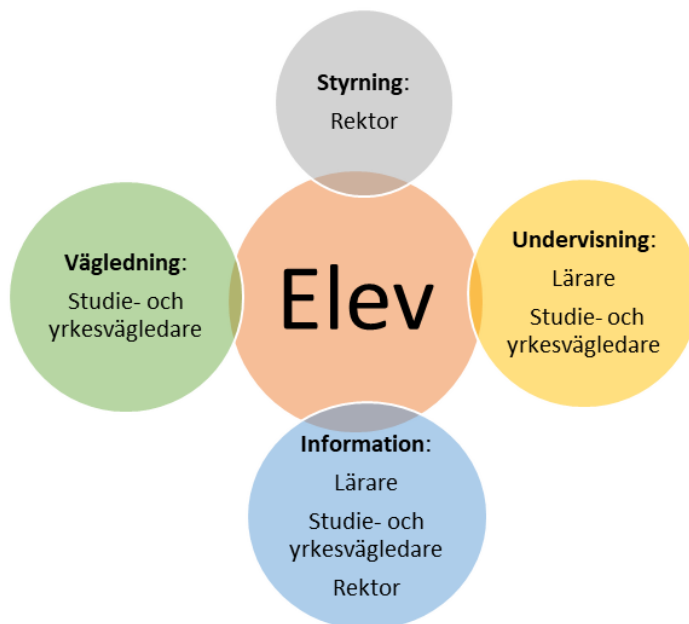
Den pågående samhällsutveckling och förändring som tar sig uttryck inom arbetsmarknadsområdet och i utbildningsväsendet skapar fler komplexa val. Det innebär att tillgång till vägledning inom studie- och yrkesområdet ökar.

Ett välgrundat studie- och yrkesval får en ekonomisk betydelse för såväl individ som samhälle. Barns och elevers rätt till information om fortsatta studier och yrken finns framskrivet i skollagen, i barnkonventionen (artikel 28) och i läroplan för grundskola (Lgr22).

Förskolans läroplan (Lpfö18) förmedlar att varje barn ska ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur olika människors beteenden och beslut kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Verksamheten ska stimulera och utmana deras intresse för och kunskaper om natur, samhälle och teknik.

Målet med kommunens studie- och yrkesvägledande arbete är att elevernas kommande val inför framtiden beträffande studier och arbetsmöjligheter ska vara väl underbyggda.

En viktig grundprincip i de nationella styrdokumenterna är att studie- och yrkesvägledningen är en uppgift och angelägenhet för hela verksamheten. De yrkeskategorier inom skolan som främst arbetar med studie- och yrkesvägledning är studie- och yrkesvägledare, rektor och lärare. I de allmänna råden beskrivs ansvarsfördelningen inom skolan enligt bild nedan.

Studie- och yrkesvägledning är alltså hela skolans ansvar.

För att elevernas behov av, och rättigheter till studie- och yrkesvägledning ska kunna tillgodoses, är studie- och yrkesvägledning något som behöver vara en naturlig del i alla ämnen i skolan. Det ska bidra till elevernas kunskap och färdigheter för framtida beslut kring studie- och yrkesval.

Studie- och yrkesvägledning i vid och snäv bemärkelse

Studie- och yrkesvägledning kan beskrivas i vid och snäv bemärkelse. Vägledning i vid bemärkelse är den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval. Exempelvis via praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning om arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation och aktiviteter för att utveckla elevens självkänedom.

Studie- och yrkesvägledning i snäv bemärkelse är personlig vägledning som studie- och yrkesvägledaren ger i form av vägledningssamtal, i grupp eller enskilt. Här ges eleven möjlighet att reflektera över sig själv i relation till olika framtidsvägar (Skolverkets allmänna Råd, 2013).

I enlighet med skollagens 2 kap. 29§, ska elever i alla skolformer (utom förskola och förskoleklass) ha tillgång till personal med sådan kompetens som kan tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning.

Hej Framtidsval

Hejframtidval.se är en resurs som huvudmannen valt att använda för att underlätta för verksamheterna i förvaltningen att skapa engagemang och utveckla studie- och yrkesvägledning (SYV), som hela skolans ansvar. Så denna plan utgår från Hej framtidvals struktur och aktiviteter. Det ger ett komplett stöd från förskola till och med årskurs 9 så ansvariga enkelt och systematiskt kan föra in SYV i skoldagen.

Allt utgår från rådande föreskrifter – skollag, läroplan och allmänna råd. Resursen skapar förutsättningar för en likvärdig studie- och yrkesvägledning oavsett skola. Den hjälper och inspirerar berörda och skolorna att bygga elevernas bästa framtidsresa mot väl underbyggda val.

Mål för vägledningen

	Självkännedom	Arbetsliv och Utbildning	Motverka begränsningar	Valkompetens	Relevans
År 3	Eleven kan beskriva sig själv med några egenskaper	Eleven kan beskriva olika yrken och verksamheter i närområdet	Eleven har fått möjlighet att reflektera kring normer och stereotyper i arbetslivet	Eleven har fått möjlighet att reflektera över val och hur dessa får konsekvenser	Eleven har förståelse för varför man går i skolan
År 6	Eleven kan beskriva några av sina förmågor och skapa mål för önskade förmågor	Eleven har breddad och fördjupad kunskap om yrken, verksamheter och begrepp kring arbetslivet	Eleven kan reflektera över hur stereotyper och bakgrund kan påverka individers val av utbildning och yrke	Eleven har strategier för att analysera och granska olika alternativ	Eleven har förståelse för kunskapers och ämnens betydelse i arbets- och samhällslivet
År 9	Eleven kan formulera en målbild för de närmaste åren som stämmer överens med de egna egenskaperna och förmågorna	Eleven har perspektiv om sina möjligheter på arbetsmarknaden har vidgats. Eleven har god kännedom om gymnasieskolan och de olika programmen	Eleven kan göra val som inte begränsas av kön eller social eller kulturell bakgrund utan baseras på intresse och förmågor	Eleven kan genomföra ett väl underbyggt gymnasieval	Eleven kan beskriva sambandet mellan sig själv, utbildning och arbete

10-stegsmodellen - SYV hela skolans ansvar!

Steg 1: Nulägesbild på skolan

Mål: Att få en övergripande bild av hur SYV-området fungerar samt identifiera kompetensutvecklingsbehov hos personalen.

Steg 2: Kartläggning av elevernas behov

Mål: Att kartlägga elevernas behov av studie- och yrkesvägledning utifrån bakgrundsfaktorer och skolans resultat.

Steg 3: Målformulering

Mål: Att utifrån kartläggningen sätta mål för skolans studie- och yrkesvägledning.

Steg 4: Skolans uppdrag – Styrdokument

Mål: Att personalen har en gemensam kunskapsbas om skolans SYV-uppdrag. Styrdokument, roller, ansvar och elevernas behov.

Steg 5: Diskutera och inventera

Mål: Att skapa en positiv känsla och samsyn kring SYV och inventera aktiviteter som genomförts tidigare.

Steg 6: Planera

Mål: Att planera SYV-aktiviteter som bidrar till skolans målformuleringar.

Steg 7: Skolans aktivitetsplan – Framtidsresan

Mål: Att sammanställa en aktivitetsplan, era elevers bästa Framtidsresa.

Steg 8: Genomförande med elever

Mål: Genomför aktiviteter med eleverna.

Steg 9: Utvärdera & Analysera

Mål: Att utvärdera och analysera resultatet.

Steg 10: Grattis & Utveckla

Mål: Att berätta om och fira framgång. Att få alla att känna att de varit en viktig del av processen samt att diskutera utvecklingen framåt.

Bilaga 1

Planerade aktiviteter under läsår

Nedan följer en beskrivning av de planerade aktiviteter som sker i varje årskurs och på förskolan utifrån Hej Framtidsval.

Framtidsresan Förskoleklass				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt	Bl, Mu, Sv/sva, fritids	●		
Mitt namn	Bl, Sv/sva, fritids	●		
Brevet om mig – rita drömyrken	IUP, Bl, Sv/sva, fritids	● ●		
Spana på skolan	Valfritt, fritids	● ● ● ●		
Rollspel yrken	Sv/sva, fritids	● ● ●		
Skicka klassens maskot på jobb	Valfritt, fritids	● ●		
Påskägget och jag	Bl, fritids	●		
Yrkeslåda	Sv/sva, fritids	● ● ● ● ●		
Välj en bok	Sv/sva, SO, fritids	● ● ● ● ●		

Framtidsresan åk 1				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Mu, Sv/sva, värdegrund, fritids	●		
Brevet om mig		● ●		
Spana på närområdet – Yrkesträd	SO, fritids	● ●		
Intervju om yrken	Sv/sva	● ● ● ● ●		
Hur ser jag ut?	Sv/sva, En, Bl, fritids	●		
Trafik och jobben	Sv/sva, SO	● ● ● ● ●		
Kreativa klassen	Entreprenörskap, fritids	● ●		
Brandkåren och jobben	SO, flera ämnen, fritids	● ● ● ● ●		

Framtidsresan åk 2

Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt	Bl, Mu, Sv/sva, fritids	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva, fritids	● ●		
Spana på egenskaper	Sv/sva, fritids	●		
Forska om yrken	SV/sva, SO, fritids	● ● ●		
Välja låda	Valfritt	●		
Stereotyper	Sv/sva, En, SO, Bl, fritids	● ● ●		
Kompis med kroppen	Sv/sva, NO, SO, En, fritids	● ●		
Jobba med blåljus	NO, Tk, Ma, fritids	● ●		

Framtidsresan åk 3

Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Mu, Sv/sva, fritids	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
Spana på släkten	Sv/sva, Bl, SO/Hi	● ● ●		
Öva val med tallriksmodell	Hkk, fritids	● ●		
Jobs in English	En, Mu	● ● ●		
Yrkesträd	Sv/sva, Sh, Bl	● ● ● ●		
Resan till en ny framtid	Sv/sva, Sh	● ●		
Rymden	Sv/sva, NO/fy	● ● ●		
Bingo om intressen	So, valfritt	● ● ●		
Vad är det för yrken?	Sv/sva, SO/Sh	● ● ●		
På väg till mellanstadiet	Valfritt			Vt-åk 3

Framtidsresan åk 4

Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva, fritids	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
Spana på yrken	SV/sva, SO, fritids	● ● ●		
Valmöjligheter förr och nu	Sh, Hi, Sv/sva	● ● ● ● ●		
Yrkesträd	Sv/sva, Sh, Bl	● ● ● ● ●		
Jobben där vi bor	SO, Ge, Sh	● ●		
Välja tårta	Ma, valfritt	● ●		
Min t-shirt	Bl, Sv/Sva	●		
Förmågor – hur får man dem?	Sv/sva	● ● ● ● ●		

Framtidsresan åk 5

Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva,	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
Spana på en bransch	Sv/Sva, hi, tk, bl	● ●		
My Dream Job	En	● ● ●		
Fotografera yrken - bildanalys	Sv/sva, Bl	● ● ● ● ●		
Vem vill jag vara?	Ma, Sv/sva, Sh	● ● ●		
Vad är ett bra liv?	Re, Sv/sva	● ●		
Överleva på en öde ö	Sv/sva	● ●		
Rätt person på rätt plats	Sv/sva	● ● ●		
Språkval	Sv/sva, En, M1	● ● ●	Rektor, SYV och lärare	Efter sportlovet

Framtidsresan åk 6				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva,	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
Spana på en bransch	Sv/Sva, hi, tk, bl	● ●		
My Dream Job	En	● ● ●		
My Ego Boost	Sv/sva, En, Mu,Bl	●		
Vem vill jag vara?	Ma, Sv/sva, Sh	● ● ●		
Vad är ett bra liv?	Re, Sv/sva	● ●		
Överleva på en öde ö	Sv/sva	● ●		
Val och konsekvenser	Sv/sva	● ●		
Rätt person på rätt plats	Sv/sva	● ● ●		
Spana in högskolan - projekt Linje 14	Valfritt	● ● ● ●	Rektor, SYV, lärare	Följ tidplan för Linje 14
På väg till högstadiet	Valfritt			

Framtidsresan åk 7				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva,	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
Spana på en arbetsplats	Valfritt	● ● ● ● ●	Rektor, lärare, SYV	Ht-åk7
My Ego Boost	Sv/sva, En,Mu,Bl	●		
Sätta mål	Sv/sva, En	● ●		
AI i arbetslivet	Teknik, Sh	● ● ●		
Fotografera yrken – en bildanalys	Sv/sva, Bl	● ● ● ●		
Grit	Sv/sva, En, Sh	● ●		
Framtidsförmågor	Sv/sva, En, Sh, Hi, Ma, Prao	● ● ●		
Min berättelse Jilohan	Sv/sva, Idh	● ● ●		
Jämfällt på jobb och hemma	Sv/sva, Hkk	● ● ● ●		
Framtidstankar - enkät	Valfritt	● ● ● ●	SYV	

Framtidsresan åk 8				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva,	●		
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ●		
#Framtidsval - lektionsserie	Valfritt	● ● ● ● ●	SYV	Start ht-åk 8
Framtidsprognos	Prao, Sh, Ma	● ● ● ● ●		
Prao-lektioner	Valfritt	● ● ● ● ●	Rector, SYV, lärare	Vt-åk 8
Digital identitet	Prao, Sv/sva, Bl, Sh, Re, En	● ● ●		
Skaffa jobb	Prao, Sv/sva, Bl, h, En, Ma	● ● ●		
Ämnesspaning	Valfritt ämne	● ● ●		
Privatekonomi	Hkk, Sh	● ●		

Framtidsresan åk 9				
Aktivitet	Ämne	SYV-tema	Ansvar	När
Självporträtt och presentation	Bl, Sv/sva,	●		
Gymnasiet	Valfritt	● ● ● ● ●	SYV	Ht-åk 9
Brevet om mig	IUP, Bl, Sv/sva	● ● ●		
Spana på dig själv	Sv/sva	● ● ● ● ●		
Mindset	Sv/sva, Idh	● ●		
Prao - lektion	Alla ämnen, mentorstid	● ● ● ● ●	Rector, SYV, lärare	Ht-åk 9
Jobben och ergonomi	IDH	● ● ●	Lärare, SYV	Ht-åk 9 i samband med prao
Skriva CV och personligt brev	Sv/sva, Bl, Sh, En, Prao	● ● ● ● ●		
Anställningsintervju	Sv/sva, Bl, Prao	● ● ●		
Min berättelse – Evin Cetin	Sv/sva, Sh	● ● ● ● ●		
På väg mot gymnasiet	Valfritt	● ●	SYV	Vt-åk 9